GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 78.

W NIEDZIELĘ DNIA 20. WRZEŚNIA 1810.

Dalszy ciąg Wyroku Nayiaśnieyszego Pana względem Urządzenia Administracyi żywności dla Woysk Xięstwa Warszawskiego.

Scisłe zachowanie ubioru Officyalistow.

Art. 13. Dyrektor Naczelny przy nominowaniu Officyalistow, włoży na nich obowiązek stosowania się ściśle do urządzenia poprzedzaiącym Artykułem obiętego.

Inspektorowie są obowiązani dopilnować aby naywiększa iednostayność w ubiorze ich podrozkazowych, zachowaną była.

RACYE

Zywności i Furażu.

Art. 14. Ilość racyow dla Officyalistow będących w służbie, podług następuiącey Tabelli ma bydź wydaną.

Wyszczególnienie Stopniow.

	Zywność. Mięsa, Wodki, Soli, Chleba,		Furażu.
Dyrektor Naczelny	— —	— —	4.
Inspektor	— — — —	3 —	2.
Szef biora	— — — —	2 —	2.
Dozorcy Magazynow i Officyalisci 1wszey klassy		1½ —	1.
2giey klassy		1 —	—
3ciey klassy		1 —	—
Piekarze Starsi, Zwyczayni, Robotniey	— — —	1 —	—

Racye wydawane będą podług bonow oddzielnych każdego Inspektora lub Dozorcy magazynu, ktorzy razem obowiązani są podpisywać bony dla Podofficyalistow i robotnikow, pod ich rozkazami znayduiących się.

Bony takowe nie będą ważne, poki przed Dystrybucyą nie zostaną wizowane przez Kommissarza woiennego maiącego dozor magazynow.

Officyaliści, niemaią prawa do wynagrodzenia za koszta podroży.

Art. 15. Officyaliści pobieraiące furaż na konie, obieżdzki wszystkie swemi końmi, lub własnym kosztem, odbywać maią.

Kontrolle roczne i Rewie.

Art. 16. Płacenie gaży i żołdu, rownie iak dostarczenie żywności w artykule 14stym wzmiankowane, będą usprawiedliwione i uregulowane przez Rewie jeneralne rachunkowe, dla każdey dywizyi osobno ułożone i podzielone na rodzaie żywności i furażow; kontrolle więc roczne utrzymywane bydź maią:

1mo. Przez Inspektora żywności.

2do. Przez Inspektora Rewiow dywizyonalnego.

3tio. Przez Dyrektora Naczelnego.

Czas i sposób odsyłania listow przyzownych, (feuilles d'apel) i wypisow rewii dekretem Naszym o rewiach są przepisane.

Co się tycze dostarczeń żywności, wypisy z rewiow powinny bydź odsyłane prosto do Inspektora żywności dywizyonalnego.

Kwatery.

Art. 17. Dozorcy magazynow i Podofficyaliści będący w służbie, maią prawo do Kwater w naturze w Budynkach woyskowych, lub też do wynagrodzenia stosownego.

Inspektorowie dywizyonalni, maią prawo do wynagrodzenia za Kwatery, umeblowanie i opał w summie 1000 złotych na rok.

Utrzymanie w Szpitalach.

Art. 18. W przypadku choroby, Officyaliści i Podofficyaliści równie iak inni woyskowi, maią bydź przyymowani do Szpitalow woyskowych Ekonomowie winni są odsyłać listy zatrzymanego żołdu, z powodu kosztu dni szpitalnych na utrzymanie chorych, do płatnika woyskowego, który ie wypłaca stosownie do przepisow o rewiach. Ogół takowych Listow powinien bydź zawsze wizowany przez Kommissarza woiennego, a przez Płatnika wytrącony z płacy lub żołdu osoby, kosztem Szpitalowym leczoney. Z tego powodu, listy takowe dla każdego rodzaiu służby żywności, oddzielnie ułożone bydź maią.

TYTUŁ III.

Założenie Magazynow.

Magazyny Główne.

Art. 19. W każdym Departamencie, dla każdego rodzaiu żywności i furażu, założony będzie magazyn główny i stały, służący do opatrzenia magazynow Etapowych i Garnizonowych.

Mieysca gdzie Magazyny założyć należy.

Art. 20. Minister Woyny, na podanie Dyrektora Naczelnego, wyznaczy mieysca naydogodnieysze do założenia magazynow głównych i stałych.

Magazyny doczesne.

Art. 21. Oprocz magazyn w głównych, są inne doczesne czyli Etapowe, założone w mieyscach przechodu, lub konsystencyi woyska.

Mieysca gdzie Magazyny Etapowe założone bydź maią.

Art. 22. Wyznaczenie mieysc gdzie magazyny Etapowe założone bydź maią zawisło zupełnie od Ministra Woyny, który ie odmienia wedle potrzeby służby, też wedle mieyscowych sposobności.

Produkta psuiące się w magazynach przez zbyt długie leżenie.

Art. 23. W przypadku gdyby w magazynach głównych, produkta przez zbyt długie leżenie, nie mogące bydź skonsummowanemi na mieyscu, groziły zepsuciem, Dyrektor Naczelny powinien wcześnie ostrzedz Ministra Woyny, aby mu wskazał, iakim sposobem produkta takowe znaywiększym dla służby pożytkiem, użyte bydź maią.

Ilość Produktów iaka do magazynu wniyść powinna.

Art. 24. Minister Nasz Woyny, za powzięciem wiadomości, od Ministra Wewnętrznego, uwiadomi Dyrektora Naczelnego: które Departamenta i w które mieysca, wiele i iakiego gatunku produktow i w iakim czasie dostawić maią. — Dyrektor Naczelny takową wiadomość kommunikuie Inspektorom dywizyonalnym, i poleca im dopilnowanie skutku poczynionych rozkładow.

Dowoz przez Kontrybuentow czyniony.

Art. 25. Każdy Kontrybuent obowiąza-

ny ieſt doſtawić własnym kosztem do magazynu wskazanego sobie przez Prefekta lub Podprefekta, ilość produktów, iaka na niego z repartycyi wypadła.

Przewiezienie produktow do innego Departamentu czynione.

Art. 26. Gdyby potrzeba wymagała przewiezienia produktów z iednego do drugiego magazynu, takowe przewiezienie kosztem ſpu bliesnym z funduszow Dyrekcyi żywności uskuteczenione bydź powinno.

(*Reszta potem.*)

Z Paryża d. 7. Września.

Pisma tu eysze milczały dotąd o obraniu Xcia Pontekorwo naſtępcą tronu Szwedzkiego, poki Monitor nie opnaymił o ważnem tem zdarzeniu. Dziś ogłoſił rzeczony dziennik nietylko propozycyą Króla Szwedzkiego; ale razem doniosł o iednomyślnem obraniu tego Xcia Naſtępcą tronu. Szanowny ten Xżę odbiera od 3 dni powinszowania z powodu nowey doſtoyności od wszekich urzędników. Hrabia Rosen, który przywiozł liſt od Króla Jmci Szwedzkiego do naszego Monarchy o obraniu Xcia Pontekorwo Naſtępcą tronu Szwedzkiego, zabiera ſię do wyiazdu na powrot i wiezie, iak mowią, grzeczny własnoręczny odpis naszego Cesarza Królowi Szwedzkiemu. Hrabia Mörner, który przywiozł Xciu Pontekorwo wiadomość o obraniu go naſtępcą tronu, ieszcze tu bawi, lecz w krótce wyiedzie razem z nim do Szwecyi.

Urodziny Napoleona obchodzone w Madrycie były d. 15 Sierpnia uroczyście. Ambaſsador Francuzki, Hrabia Laforet, iadł dnia tego obiad u Króla i dał nazaiutrz u ſiebie wielki obiad.

Dnia 11. — Mówią znowu o naſtąpić maiącey w krótce podróży Cesarza; iedni wnoszą, iż uda ſię do Hollandyi, drudzy, iż do Hiszpanii.

J. Królewiczowska Mość, Xżę Pontekorwo, wyieżdża za 8 dni do Szwecyi.

Podług doniesień Londyńskich paraſia kościoła S. Jędrzeia w Dublinie poſtanowiła podać prozbę parlamentowi, ażeby ustawa wcielaiąca Irlandyą do Anglii odwcłaną zoſtała.

Xżę Abranteski, Marszałek Junot, obchodził urodziny Cesarza d. 15 Sierpnia w Hiszpańskim miaſteczku Ledesma o 4 mile od granicy Portugalskiey.

Got walnią z wyzłacanego srebra i lazurowych kamieni, którą miaſto Paryż w dniu urodzin Cesarzowey Maryi Ludwice dało, szacowana ieſt podług naszych dziennikow do 800,000 fr.

W Werdunie ożeniło ſię w przeciągu 3 tygodni 5 Anglikow z Francuzkami.

Wyrok Cesarski pod d. 28 Sierpnia ſtanowi: 1) Każdemu okrętowi, który opatrzony ieſt pozwoleniem, zabroniono ieſt brać do Anglii lub z Anglii do Francyi podrożnych, którzy nie maią od Nas podpisanego paszportu. 2) Każdy podrożny, który przyiedzie na takowym okręcie bez podpisanego przez Nas paszportu ma bydź areſztowany. 3) Każdy okręt, który przeciw niniejszemu rozporządzeniu poſtąpi, ma bydź przytrzymany i do odpowiedzi pociągniony.

Innym wyrokiem pod d. 4 Sierpnia zakazany ieſt wywoz niewyrobianego iedwabiu z Francyi.

Jarmark w Sinigalii bardzo dobry był tego roku.

Dziennik państwa zawiera naſtępuiące porównanie między Angliią i Francyą co do skarbu, handlu i polityki:

Angliia. Handel Anglii, który dwie trzecie części iey dochodow ſtanowi, utrzymuie ſię tylko przekupſtwem czyli przywożeniem

)2(

płodow nowego świata. Kawa, cukier, indigo, farbowne drzewa, wschodnio-indyyskie muśliny stanowią iey bogactwa, a rozwożenie po Europie płodow obu Indyi są całą iey szczęśliwością.

Francya. Interess Francyi iest zupełnie lądowy: dochody iey są wewnątrz, składaią się z płodow ziemi, winnic, oliwy, tytuniu, iedwabiu, płociennych rękodzielni, bawełny, którą wydaią południowe prowincye &c. Jest iey interessem, równie iak całego lądu, iażeby się obeyśdź bez płodow nowego świata, a używać płodow, którémi natura szczodrze stary świat obdarzyła. Przeszkody, które położyła przekupniemu handlowi Anglii, sprawiły, iż używanie cukru, kawy i osadowych płodow zmnieyszyło się od 3 lat przez połowę we Francyi. Odkrycia zaś, które od tego czasu we Francyi poczyniono, zastąpić mogą płody osadowe. Cukier z winnych iagod iest tańszy, niżeli trzcinowy pod czas nayotwartszey kommunikacyi z osadami. Bawełna Neapolitańska i Rzymka iest lepsza, niżeli Amerykańska. Rośliny kraiowe, dzięki chemii, zastępuią rośliny zagraniczne. Gdy nowy świat odkryty został, chemiia była w dzieciństwie. Systema lądowe zrządziło prawdziwą i niewyrachowaną odmianę. Położy ona nieprzełamaną tamę przekupstwu Anglii, i gdy lądowe mocarstwa uczuią, co iuż od nieiakiego czasu czuć się zdaią, że interess nakazuie im nałożyć cło na osadowe towary, tedy mieć będziemy cukier, kawę, bawełnę, indigo i czerwone farby z stałego lądu. Wypadek ten nie iest urolony: teraźnieysze bogactwa Francyi, postęp iey kunsztow, okazuią, iż owa odmiana od była iuż pięć osmych części swoiego biegu; zaczęła się w cichości, lecz stanie się głośną, i przy powszechnym pokoiu zadziwi się Angliia nad postępem chemicznych wynalazkow w Europie, oswoieniem Amerykańskich roślin na stałym lądzie i o wstręcie dawania iey pieniędzy z ubożeniem siebie za rzeczy, które w kraiu znayduię. Oto iest główna przyczyna zmnieyszenia się przekupstwa Anglii; skutki tey odmiany będą daleko dotkliwsze, niżeli wyroki Berliński i Medyolański. Niechay tylko wspomnione wyroki kilka lat ieszcze potrwaią, tedy skutki ich czuć się ieszcze w sto lat Anglii dadzą.

Angliia mieć nie może iak tylko 300 milionow dochodu; ma teraz 1500; ale 300 są tylko prawdziwym iey dochodem, reszta pochodzi z przekupstwa. Skąd wypływa, iż iak tylko znaydzie przeszkody w swoim przekupstwie, zmnieyszą się iey dochody i uciekać się musi do papierowych pieniędzy. Angliia płaci 600 millionow prowizyi od długow, a zatem dwa razy tyle, ile istotny iey dochod wynosi.

Francya ma w czasie pokoiu 800 millionow dochodu, które wynoszą tylko dwie trzecie części dochodu, który w czasie woyny mieć może. Dochody te pochodzą iedynie z ziemi. Ma tylko 50 millionow długow, to iest 16tą część zwyczaynych dochodow, a zatem nie potrzebuie nigdy papierowych pieniędzy.

Angliia. Przymierze Angielskie zrządziło upadek tych państw, które go szukały; dowodem tego iest Stadthuder Hollenderski, Królowie Sardyński, Neapolitański i inni Xiążęta. W Londynie utrzymana bydź tylko może spokoyność siłą woyskowa. Nietylko bagnet, ale artylerya potrzebne w Londynie są, dla zapewnienia poszanowania władzom rządowem. Król Angielski nigdy sam nie może się po Londynie przechodzić: dziesięć razy o mało iuż zabity nie został, i strzedz się zapewne będzie znaydować w tłoku, bo pewnieby to życiem przypłacił.

Francya. Wszyſtkie sprzymierzone z Francyą mocarſtwa powiększone zoſtały. Wszyſtkie do Francyi przyłączone kraie uważane są iak braterskie; ieſt w nich zupełna i i nieograniczona tolerancya. Nie potrzeba w nich nawet woyska trzymać. Pod czas woyny, kiedy Cesarz znaydował ſię w Wiedniu, nie było w Piemoncie, Toskanii, Genui nawet półtora tyſiąca woyska. Załoga Paryzka nie wynoſiła na ów czas nawet 1200 ludzi. Od rewolucyi nigdzie nie było potrzeby użycia publiczney ſiły. Cesarz przechodzi ſię pomiędzy tłumami ludzi, którzy zbieraią ſię na plac Karuselu, lub przeieżdża ſię powozem z Cesarzową i iednym paziem po parku St. Cloud, gdzie 150,000 widzow iego powoz otacza i błogosławi iako oyca oyczyzny. Wszyscy rządzą ſię we Francyi od nayniższey do naywyższey klaſſy rozumem, wszyscy uważaią tylko dobro publiczne i gdy uderzą w bęben wyſtępuią w pole.,,

---

Ważna nadgraniczna Portugalska twierdza Almeida poddała ſię prędzey niżeli ſię spodziewano. Miaſto to nie ieſt wielkie, bo tylko 3000 mieszkańcow liczy; ale położenie iego ieſt bardzo mocne. Hiszpanie zdobyli Almeidę w roku 1762 z wielką ſtratą ludzi. Dziſieyszy Monitor ogłoſił naſtępuiący liſt Xcia Eſslingi, Marszałka Maſſeny, do Xcia Neufszatelskiego i Wagramskiego o ważnem tem zdarzeniu:

" W oſtatnim moim liście doniosłem W. X Mci, że d. 26 Sierpnia odpowiadano tylko na nasz ogień z Almeidy do godziny 4 po południu, że potem zupełnie uſtał, że o godzinie 7 okropny wszczął ſię w tey twierdzy pożar, i że pożar ten utrzymywany był przez całą noc naszemi bombami i haubicami. W takim ſtanie rzeczy poſtanowiłem wczoray rano wezwać rządcę do poddania ſię. Przysłał do mnie officera. Okazałem mu warunki kapitulacyi. Zeszło kilka godzin na umowach, które nie doprowadziły rzeczy do pożądanego celu. O godzinie 8 w wieczor kazałem ponowić ogień i dopiero w trzy godziny potem podpisał rządca kapitulacyą, ktorey kopiią mam honor W. X. Mci przesłać. Almeida znayduie ſię więc w mocy J. C. K. Mci. Weśliśmy tam dziś o godzinie 9 z rana. Załoga poprowadzona zoſtanie iako ieniec wojenny do Francyi. Znaleźliśmy w tey twierdzy 98 dział na batteryach, a 17 potrzebuiących naprawy. — Powinienem W. X. Mci coś o duchu załogi powiedzieć. Jenerał dywizyi, Margrabia Alorna, Portugalczyk, i wiele innych officerow sztabu iego narodu, którzy znayduią ſię przy woysku Francuzkim, zbliżyli ſię pod czas układow do twierdzy. Poznanemi zoſtali z wałow od wielu swoich współziomkow, którzy żywą okazali radość, iż w krótce od jarzma Angielskiego oswobodzonemi zoſtaną; radość ich powiększyła ſię bardziey ieszcze, gdy dowiedzieli ſię, iż J. C. K. Mość zoſtaiących w Francyi officerow Portugalskich w dawnych ich ſtopniach do swey służby przyiął, i dalekim ieſt od upokorzenia ich, iak Anglicy powiadaią, przypuszcza ich owszem do chwały walczenia obok Francuzow. Spuſtoszenia, które Anglicy czynią są okropne: wyrzynaią zboże, burzą młyny i domy, i zamieniaią nieszczęśliwy kray, którego bronić mieli, w puſtynią. Naród ten przyzwyczaiony ieſt nic nie oszczędzać; momentalny intereſs ieſt iego iedynym prawem. — Dywizya Jenerała Loison od korpusu Xcia Elchingi oblegała Ciudad-Rodrigo i Almeidę. Dwie inne dywizye tego korpusu, trzy dywizye korpusu Xcia Abrantezkiego i trzy dywizye 2go korpusu ieszcze ani iednego wyſtrzału nie uczyniły. Xżę Abranteski znayduie ſię w Ledesma, a Jenerał

Regnier, dowodzący 2gim korpusem w Zarzamajor. Żołnierz iest zdrowy, woysko dobrze w żywność opatrzone i pała chęcią dania uczné woysku Angielskiemu, czego iuż dywizya Craufurda doświadczyła. Cesarz może polegać na waleczności i dobrym duchu woyska, iako też na mojey gorliwości i naypokornieyszym przywiązaniu. Zostaię, &c.

Marszałek, Xżę Esslingi, Wodz naczelny woyska Portugalskiego.
(Podp.) *Massena.*

Kapitulacya Almeidy.

Art. 1. Załoga iest jeńcem woiennym z honorami woyskowemi, to iest wyydzie z bronią i złoży ią za twierdzą. Milicye po złożeniu broni powrócą do domow, i nie mogą w teraźnieyszey woynie służyć przeciw Francuzom, ani ich sprzymierzyńcom. 2. Officerowie zatrzymaią swoie szpady i bagaże, żołnierze zaś tylko swoie bagaże. 3. Mieszkańcom zabezpieczona iest własność i nie będą za swoie mniemania prześladowanemi. 5 i 6 Ammunicya i artylerya twierdzy będzie Francuzom oddana, iako też magazyny, plany i pamiętniki twierdzy. 7 Chorzy Angielskiego i Portugalskiego woyska będą kosztem Francuzkim leczeni i utrzymywani, a po wyzdrowieniu udadzą się na załogę. W obozie przed Almeidą d. 27 Sierpnia 1810.

Marszałek, X. Esslingi, Wodz naczelny woyska Portugalskiego.
(Pod.) *Massena.*
Rządca twierdzy Almeidy.
(Pod.) *William* Cox.

W Almeidzie znaleziono między innemi rzeczami: 300 000 porcyy suchárów, 1200 centnarów solonego mięsa, 34 beczek wina, 20 pip winnego octu i wiele zboża.

Tenże dziennik zawiera następuiące doniesienia z Hiszpanii:

Z Estramadury. Dywizya Hiszpańska Ballasterosa, która kilkokrotnie odpartą iuż została do granic Portugalskich, mniemała znaleźć pomyślną chwilę wtargnienia do prowincyi Korduby, kiedy 5ty korpus czynił poruszenia nad brzegami Gwadiany. Jenerał Girard odebrał rozkaz wyruszenia śpiesznego z dywizyą swoią przeciw nieprzyiacielowi i przecięcia mu cofania. Poruszenie to spiesznie uskutecznione zostało. Ballasteros, który miał pod sobą 6000 ludzi, attakowany był d. 11 przy Villa Garcia. Jenerał Girard poraził go zupełnie, zabrał mu całą artyleryą, zabił wiele ludzi, znaczną liczbę zabrał jeńcow i ścigał Ballasterosa aż do Zafra, dla zniszczenia zupełnie iego woyska.

Z pod Kadyxu. Roboty około oblężenia idą z pośpiechem. Uzbroianie i opatrzenie w żywność ogromnych batteryy na przedporciu iest na ukończeniu. Ustawicznie buduią szalupy i pomnieysze statki dla flotylli. Wylądowania, które nieprzyiaciel do gór Ronda czynił, odparte zostały. Jenerał Sebastiani postawił miasto Mallaga w naylepszym stanie obrony.

Z Tortosy. D. 3 Sierpnia zrobiła załoga z Tortosy powszechną wycieczkę. Z wszystkich stron uderzono na szańce nasze. Pierwsze straże musiały w pierwszey chwili ustąpić przemocy; ale wnet Jenerałowie Lawal i Chłopicki uderzyli na nieprzyiaciela, odparli go do twierdzy i ubili mu przeszło 400 ludzi, pomiędzy którémi wielu officerow sztabu. Rządca Hrabia Ulcas iest śmiertelnie raniony. Zabraliśmy 300 jeńcow, pomiędzy którémi ieden półkownik i 14 officerow. Wyszła z twierdzy jazda prawie wszystkie swoie konie utraciła. Nasza zaś strata składała się tylko z 8 zabitych i 33 ranionych ludzi.

Z Londynu d. 2. Września.
(Przez Francyą.)

Wyszedł tu gabinetowy rozkaz, przez

który doswolony iest handel z Francyą pod następuiącemi warunkami:

" Wydawane będą pozwolenia okrętom pod wszelkiemi banderami, wyiąwszy Francuzką, do wprowadzania zboża, mąki, szlifowanych kamieni, nasion, oliwy i wina. Jednak wino nie powinno trzeciey części ładunku okrętu przechodzić. Tenże okręt powinien 3cią część ładunku Angielskich lub osadowych towarow do Francyi wprowadzic. Z tes tą okręt może nawet bydź Francuzkim pozwoleniem opatrzony. „ Od rządu naszego dawane zaraz bydź maią pozwolenia. Od rządu zaś Francuzkiego, iak zapewniaią, dopiero od 2 Listopada.

Angielski Admirał Berkeley mianowany został naczelnym dowodzcą Portugalskiey siły morskiey i pod iego roskazami zostaią Portugalskie zbroiownie i warsztaty. Lord Wellington i poseł nasz Stewart mianowani są członkami rządstwa Portugalskiego. Margrabia Minas złożył swoy urząd. Jenerał Craufurd iest, iak mowią, aresztem ukarany, ponieważ się bił bez roskazu i utracił 500 ludzi. Woyska Portugalskie wyglądaią iak prawdziwi żołnierze.

O położeniu woyska naszego w Portugalii wydane tu zostało następuiące doniesienie:

" D. 28 Sierpnia. Nadeszły dziś listy od Lorda Wellington z głowney iego kwatery Celerico pod d. 8 Sierpnia. W stanowisku woysk obu nie zaszła żadna znacząca odmiana. Nieprzyiaciel nie rozpoczął ieszcze nawet głownego działania przeciw Almeidzie. Małe tylko zaszły utarczki na graniey Portugalskiey. Pena Macor i Zidriera zaięte zostały d. 31 Lipca przez woyska z korpusu Regniera.„

Prywatne listy z Lizbony pod d. 11 Sierpnia donoszą: Romana wyruszył z 20,000 ludzi z Oliwenza dla zmocnienia Ballasterosa i poyścia przeciw korpusowi Mortiera, który postępuie z Andaluzyi ku rzece Tagus. Jenerał Hill stoi przy Castel Branco i uważa Regniera. Portugalski jenerał Ballazar ma 20 000 Portugalskiey milicyi w Tralos Montes i nad Minto. Nieprzyiaciel cofnął się od Pinbel i tamteyszych okolic. Lord Wellington oddalaiąc się z Alwerka zniszczył tąmteysze wietrzne młyny. Domyślaią, się iż Lord Wellington cofnie się do Abrantes, i tam oprze się nieprzyiacielowi. Kilka zbroynych liniy wyciągnionych iest od Gwarda aż do Lizbony. Trzech szlachty przywieziono w tych dniach iako więźniow stanu do Lizbony. Żywność iest tu droga.

Prywatne listy z Ameryki pod d 23 Lipca zapewniaią, iż rząd Amerykański odrzucił ugodę, która umowiona tu niedawno została między Margrabią Wellesley i P. Pinckney, i że Admirał Dekatur wypłynął z 14 zbroynemi okrętami na morze, dla oczyszczenia wód Amerykańskich i zjednania uszanowania banderze Amerykańskiey.

Prze przybyły do Dunow okręt odebraliśmy listy z Kapu Francuzkiego na St. Domingo aż do 9 Czerwca. Walka obu czarnych Naczelnikow o panowanie nad tą wyspą zbliża się rozstrzygnienia. Siły Petiona nie wydolaią, iak się zdaie, siłom Chrystofa. Jenerał Rigaud, który niedawno do St. Domingo przybył, przyłączył się do strony Petiona i chciał obu tych naczelnikow poiednać, ale nie potrafił. Chrystof stanął potem na czele swoiego woyska i zamyśla uderzyć na Cap Mole.

Pisma nasze donoszą obszernie o obraniu Xcia Pontekorwo następcą tronu Szwedzkiego.

Wypis z listu iednego officera z okolic Categat pod d. 1 Sierpnia:

" Krążemy tu już od 4 miesięcy i mieliśmy czas przypatrzyć się iakim sposobem pro-

wadzony iest handel na morzu tuteyszem. Prowadzą go obce statki, które wszystkie, wyiąwszy Amerykańskie, należą do narodow pod wpływem Francyi zostaiących. Jest to więc przedziwna szkoła do utworzenia dobrych maytkow, któremi kiedyś flota tego mocarstwa osadzona bydź może. Zastrzelibyśmy ze złości, gdyby nam zaproponowano, iż mamy odstąpić nieprzyiacielowi 5000 doświadczonych maytkow, dla osadzenia iego floty; lecz zimną krwią patrzemy na 25 lub 30,000 ćwiczących się maytkow, którzy do naszych portow zawiiaią i obeznawaią się z naszemi brzegami. Nie ma wątpliwocści, iż znaczna liczba tych okrętow zawiia z potrzebami okrętowemi do portow Francuzkich, gdy tylko pora im się nadarzy. Jakoż schwytano iuż wiele tam dążących.,,

List officera Angielskiego z Kadyxu pod d. 22 Lipca zawiera co następuie: — Wzięcie Kadyxu zależy szczególniey od zwycięztwa Massény nad Lordem Wellington. Na ow czas mogłby pierwszy posłać do tey okolicy 30 do 40,000 ludzi. Nakoniec przybycie tu floty Tulońskiey z woyskiem mogłoby zniewolić Kadyx do poddania się. Handel idzie tu bardzo dobrze. Klasztory zamienione zostały na magazyny, które zapełnione są Amerykańską mąką, &c. Tu w mieście i na wyspie Leon mamy oprocz milicyi do 28,000 woyska.,,

Z Scilla d. 25. Sierpnia.

Przeszłey nocy rozkazał J. K. Mość zbroynem łodziom wyyśdź pod żagle i strzelać do nieprzyiacielskiego obozu w Sycylii kartaczami. Łodzie zbliżyły się tak bardzo do Sycyliyskiego brzegu, iż przyszło do ognia z ręczney broni i cały nieprzyiacielski oboz był zatrwożony. Anglicy wystrzelili przeszło 200 kul działowych do naszych łodzi, które iednak bez straty do swego stanowiska powróciły.

Dziś rano pokazał się nawzaiem nieprzyiaciel w 80 zbroynych łodzi, z iedną fregatą, iedną korwetą i brygiem przed Punto del Pezzo, i oczekiwano z iego strony attaku. Król rozkazał dozwolić się nieprzyiacielowi zbliżyć na wystrzał kartaczowy. Okrętowa nasza linija była zatem przez dwie godziny na cały nieprzyiacielski ogień bez uczynienia wystrzału wystawiona. Gdy J. K. Mość postrzegł, iż poruszenie wody unosi nieprzyiacielskie okręty, rozkazał dywizyom Bourgourd i Cosa wyyśdź pod żagle i uderzyć na nieprzyiaciela. Dywizyi zaś Banson rozkazał popłynąć przeciw nieprzyiacielskiemu i odsłonionemu od broniących go okrętow obozowi. Jak tylko pierwsza nieprzyiacielska kula padła do naszego obozu, chwytali żołnierze oręż i gotowali się do wsiadania na okręty. Nieprzyiaciel postrzegłszy to poruszenie, rozpuścił wszystkie żagle, i biegł dla zięcia swey linii i oparcia się wylądowaniu. To byłoby w rzeczy samey przedsięwzięte, gdyby poruszenie wody większe było. Tu rozpoczął się na nowo żywy ogień. 13 naszych zbroynych szalup, których bronila tylko 3 działowa batterya, wytrzymały ogień fregaty, korwety i bryga nieprzyiacielskiego. Łódź, w którey znaydował się Angielski dowodzca, została przestrzelona i zatopiła się w kanale. Trzy lub 4 nieprzyiacielskie szalupy zatopione podobnież zostały, a wiele innych statkow musiano linami uprowadzić. Wszystkie prawie zbroyne nasze łodzie odebrały postrzały, ale ieden tylko się zatopił. Utraciliśmy 10 ludzi w ranionych i zabitych. Chwalebna ta dla nas walka, którey całe woysko przypatrywało się, i postrzegłszy przeieżdżaiącego Monarchę, wołało: *do Sycylii!* trwała 6 godzin.

DODATEK

DO № 78.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 30. Września 1810.

Minister Skarbu.

Na mocy prawa o stęplu przez Seym uchwalonego, podaie do wiadomości komu o tym wiedzieć należy, a nayszczególniey tak drukuiącym w Krakowie lub innych miastach Xięstwa Warszawskiego, iako i sprowadzaiącym z zagraniey tak dla Chrześcian, iako i Żydów kalendarze, książki żydowskie, iż nikomu onych w całym Xięstwie Warszawskim przedać, ani używać nie iest wolno bez wyciśnienia na nich stępla krajowego; w przeciwnym albowiem razie przedaiący bez stępla, gdy od kogokolwiek doniesionym będzie, za niedopełnienie rozkazu, od każdey sztuki z wyżey wyszczególnionych, zapłaci po talarów dwadzieścia, Nro 20, z których iedna połowa delatorowi, a druga na Skarb przeznaczoną zostanie.

Żydzi, (których rok zaczyna się w miesiącu Wrześniu r. b.) ieżeli iuż sprowadzili dla siebie nowe Kalendarze, iako i xiążki żydowskie, pod tąż samą karą używać ich, ani przedawać nie powinni, bez wyciśnienia stępla Polskiego i opłatą od każdey po groszy Polskich ośm. — Wszystkie zaś stare xiążki w przeciągu naydaley ośmiu tygodni od daty ninieyszego obwieszczenia znieść powinni do zastęplowania, iako to: w Departamencie Krakowskim do Krakowa, w Lubelskim do Lublina, w Radomskim do Radomia, w Siedleckim do Siedlec, za opłatą tylko taką, jaka stęplarzom z ugody wypadnie.

Tym końcem każdemu Departamentowi po dwa stęple na groszy Polskich ośm różniące się od siebie, z których mnieyszy do kalendarzy Chrześcian, a większy do xiążek żydowskich, przesłanemi będą z biora ieneralnego Stępla. — Aby więc odtąd nikt się nie składał niewiadomością tego ostrzeżenia, ninieysze Urządzenie do publicznych podaie się Gazet, i trzy razy w nich ponowione będzie, iako też dla nietrzymaiących Gazet, po rogach pryncypalnych ulic przylepione zostanie. — Dan w Warszawie d. 31 Sierpnia 1810 roku.

(Pod.) *J. Węgleński, Min. Skarbu.*
J. Czyżewski, S. J. M. S.

Z Warszawy d. 25. Września.

O podroży JO. Xcia Naczelnego Wodza woysk Polskich, obieżdżaiącego stanowiska woyskowe za Wisłą, takie odebraliśmy szczegóły:

W nocy z 15 na 16ty b. m. zjechał Xżę do Siedlec, gdzie zastał cały sztab dywizyi 3go okręgu woyskowego, który nań czekał

Nazaiatrz, roskazał Xżę czynie obroty woienne pułkiem 12mu i 13mu iazdy, któremi Jenerał brygady Kamiński, dowodzący w Departamencie Siedleckim kierował, te trwały do 3ciey po południu. Powracaiąc z nich Xiążę odwiedził szpital woyskowy, którego przełożonym oświadczył ukontentowanie z utrzymywanego porządku. Był potem Xiążę na obiedzie danym przez Jenerała Kamińskiego i officerow powyższych pułkow, pod czas którego spełniano rożne zdrowia, a szczególniey Xięcia, Xiążę zaś woyska. Po obiedzie był bal, na który Damy z okolicy ziechały. Za zmierzchnieniem się całe miasto oświecono. — D. 17 znowu były obroty woienne od 7mey z rana do 3ciey trwaiące, z wielkiem ukontentowaniem Xięcia, które w rozkazie dziennym wynurzył pułkom, a w szczególności Jenerałowi Kamieńskiemu i Pułkownikom dowodzącym temi pułkami. Tegoż dnia JW. Prefekt dał wielki obiad, a bal i wieczerzę officerowie, z których Xiążę o północy do Lublina wyiechał.

Z Bajony d. 2. Września.

Do oblegaiącego korpus Kadyx przybyły nowe zasiłki w ammunicyi i działach. Bombardowanie miasta ieszcze się nie zaczęło.

Król Hiszpański uda się dopiero, iak zapewniaią, do korpusu Jenerała Suchet, gdy Tortosa wzięta zostanie.

Z Hanoweru d. 16. Września.

Główna kwatera woyska Francuzkiego w Niemczech zostawać tu ma dwa miesiące.

Z Strazburga d. 18. Września.

Xże Alexy Kurakin, brat Rossyyskiego ambassadora w Paryżu, przybył tu wczoray z swoim orszakiem z Paryża, a dziś udał się w dalszą podróż na powrot do Peterzburga.

Z Amsterdamu d. 11. Września.

Celni urzędnicy odkrywaią tu ciągle osadowe towary, które nie były podane.

Mieszkańcy tuteysi ogień tylko i światło obowiązanemi są dać stoiącym u nich na kwaterze żołnierzom. Na wystawienie koszaż piszą się chętnie wszyscy mieszkańcy zapłacenia 5 od sta od czynszow.

Z Wiednia d. 22. Września.

Dokończenie ogłoszonych w Konstantynopolu urzędowych doniesień o zdarzeniach przy woysku Tureckim.

Ukończywszy nieprzyiaciel wielkie swoie przygotowania do uderzenia na Ruszczuk, opasał tę twierdzę nietylko z strony lądu, ale też postawił na Dunaiu 19 zbroynych łodzi, ażeby wszelkich posiłkow, wodą nie dopuszczały, i te usiłowały zrobić sobie wolną przeprawę około Ruszczuka. D. 14 Xiężyca Gemaziul Achyr (16 Lipca) rozpoczął się działowy ogień tak z brzegu Giurgiewy, iako też z Ruszczuka. W Ruszczuku wsiadły woyska na statki i popłynęły przeciw nieprzyiacielowi. Skutkiem tey rozprawy było zatopienie 2 nieprzyiacielskich zbroynych szalup, zabranie 6 innych z wszystkim ludem, 16 działami, ammunicyą i bronią, przeszło 100 nieprzyiacielskich głow i odparcie reszty 11 szalup, które w ucieczce tylko znalazły swoie ocalenie. We dwa dni po tey rozprawie przypuścił nieprzyiaciel powszechny szturm do Ruszczuka. Walka i rzeź trwała blisko pół szesnasty godziny, nakoniec Zefir przeważył zwycięstwo na stronę prawowiernych. Niewierni zostali dopartemi, pobitemi i do ucieczki przymuszonemi. Dwadzieścia officerow i ieden jenerał zostali w czasie walki żywcem zabranemi; inny jenerał poległ na placu boiu; niezmierna liczba jeńcow zabranych i głow odciętych zostało.

Serwiyski Jenerał Czerny Jerzy osadził całem swoim woyskiem twierdzę Japerlik Bassi. Ottomańskie woyska rozpoczęły walkę

mężnem uderzeniem na porobione przedtą twierdzą przez wiarołomcow szańce. Za pomocą Wszechmocnego i wpływem przychylney gwiazdy wysokiemu naszemu Monarsze odnieśli Muzułmani zupełne zwycięztwo. Wiarołomcy nie mogąc się w żaden sposób oprzeć, zostali pobitemi i do ucieczki przymuszonemi. Większa ich liczba nie znayduiąc bezpieczeństwa w swych szańcach, rozbiegła się w rożne strony. Ucięto wielom głowy, którym waleczne miecze prawowiernych posłużyły za most przechodząc w głębią wieczney przepaści. Tak nazwany Czerny Jerzy i iego spólnicy nie będąc bezpiecznemi w murach, do których po sromotney przegraney cofnęli się, opuścili ie korzystaiąc z ciemney nocy 12 Xiężyca Gemaziul Achyr i uciekli w naywiększym nieładzie ku Jourakin i Alexinecy. Dzięki Bogu, wiarołomcy ci zostali także z Wanna wypędzonemi i rozproszonemi; wsromotney tylko i spieszney ucieczce uratowali dusze swoie.

Z Konstantynopola d. 8. Sierpnia.

Trzy przez mocną burzą uszkodzone na czarnem morzu okręty Tureckie powrociłyjuż i z naywiększym pośpiechem pracuią nad ich naprawą, ażeby iak nayprędzey udały się do floty. Rossyyska flota, która znaydowała się przy uyściu Dunaiu, miała pod czas teyże burzy znacznie bydź uszkodzoną. Kapitan basza krążący w wodach Sebastopola i broniący tey flocie zawinienia do tego portu, gotuie się na nią uderzyć.

D. 4 b. m. zawieszone zostały z wszystkiemi zwykłemi obrzędami przed bramami seraiu buńczuki na znak wyiazdu W. Sułtana do woyska. Nieźliczona moc ludzi znaydowała się na tym obrzędzie w duchu religii i obrony oyczyzny.

Z Saxonii d. 12. Września.

Hrabia Gottorp, Gustaw Adolf, wyiechał nagle d. 8 z Altenburga, dokąd iego małżonka była przyiechała, przez Berlin (gdzie tylko poty zabawił, poki koni nie przeprzężono), Stargard i Elbląg do Rossyi. Królowa, iego małżonka udała się na powrot do Karlsruhe, a Szwedzi, którzy znaydowali się ieszcze przy nim, powracaią do Szwecyi.

DONIESIENIA.

W Urzędzie Policyi Dyrekcyi znayduie się znaleziony pugillares z 360 złotych reńskich i łyżeczką z tem dodatkiem, aby prawy właściciel takowych do tuteyszego Urzędu w przepisanym czasie się zgłosił. W Krakowie d. 2 Września 1810.

Mieroszewski.

Na mocy zrobioney przez Cesarsko Austryacką i Królewsko Saską, Miasto tuteysze i Administracyą Salinarną organizuiącą nadworną kommissyą w Wiedniu postanowioną uchwały ma bydź miasta tuteyszego Wieliczki Czopowe, którego się arendowny kontrakt z ostatnim Października r. b. kończy, znowu na ieden rok, to iest od 1go Listopada 1810 do ostatniego Października 1811 naywięcey daiącemu przez publiczną licytacyą, w przytomności oburządowych tuteyszych pełnomocnych kommissarzy wydzierżawione. — Przeto Magistrat Municypalnego Miasta Wieliczki tę licytacyą na dzień 11 Października r. b. na godzinę 9tą ranną niniejszem z tem ostrzeżeniem wypisuie; aby się arendować sobie tę realność życzący, na rzeczonym dniu i godzinie w tuteyszym Salinarnym zamku, u wyżey wspomnionych oburządowych pełnomocnych kommissarzy znaydowali i w przyzwoite wadium, to iest w kwotę 673 zł. reń. w biletach Wiedeńskich zaopatrzyli, gdzie im kondycye tey licytacyi ogłoszone będą, o których się pomimo tego w tuteyszey kancellaryi każdego czasu zainformować mogą.

Włodek Prezydent.

Z Rady Magistratu Municypalnego Miasta Wielicki d 18 Września 1810.

Lewicki Assessor.

Prefekt Departamentu Krakowskiego, w celu ustanowienia Burmistrzow, Woytow w miastach i miasteczkach tego Departamentu, wzywa chcących ta owe otrzymać urzędy, aby prozby swe zaświadczeniami legalnemi opatrzone, do tyczących się Podprefektow do dni 13 Października r. b. podawali, albowiem po upłynionym tym terminie przyiętemi więcey nie będą. W Krakowie dnia 18 Września 1810 roku.

Wodzicki, Z. P.

Wroński, S. J.

Gdy do Salin Wieliczkich znaczna ilość owsa i siana i łoiu potrzebna iest, niniejszym do publiczney podaie się wiadomości, iż ktoby miał chęć dostawienia iednego lub więcey wspomnionych artykułow; ma wyrażaiąc cenę, za iaką, i czas, w którym dostawić chce zgłosić się do W. Administratora Zup solnych Wieliczkich listownie z adressą: *W okolicznościach dostawienia owsa, siana, łoiu*, naydaley do 22go Października r. b. na którym dniu w Administracyi teyże publiczna licytacya odbywać się będzie. Chęć maiący licytowania, opatrzą się w należyte wadium, które od każdego Licytanta przed rozpoczęciem licytacyi złożone bydź ma. Z Prefektury Departamentu Krakowskiego d. 19 Września 1810 roku.

Wroński, S. J.

Sąd Kryminalny Podsędkowski w Krakowie

Powołuie niniejszym Maryannę Jęczmieńską, Przechrzciankę, o morderstwo zdradzieckie ... naięte obwinioną, w dniu 15 Lipca 1809 z aresztow kryminalnych Krakowskich zbiegła, azeby ce en dania na obwinienie odpowiedzi, naydaley w przeciągu dni 60 tu w Sądzie stawiła się. — W Krakowie d. 30 Sierpnia 1810.

Więckowski, Podsędek Kryminalny.

Przez Sąd Podsędkowski Kryminalny Krakowski.

Haldmiski, Z. J.

Walenty Litwiński, były Adwokat Uniwersalny przy Sądach Szlacheckich Krakowskich, będąc nominowany Prokuratorem Królewskim przy Trybunale Cywilnym pierwszey Instancyi Departamentu Krakowsskiego, uwiadomia strony, które iemu wprost dokumenta lub inne papiery, lub ś. p. ignacemu Spyteckiemu bywszemu Adwokatowi Uniwersalnemu przy Sądach Szlacheckich Krakowskich, (którego był sądowym substytutem, i akta po nim pozostałe podług konsygnacyi sądowey odebrał) do obrony sądowey oddały, ażeby w przeciągu trzech miesięcy, lub sami przez się, lub przez umocowanego Plenipotenta akta siebie tyczące od niego odebrały, lub ustanowiły sobie w Krakowie Plenipotenta, któreby akta wspomnione odebrał; gdyż po upłynionym tym czasie akta te lub w tuteyszym Trybunale złożone, lub którémukolwiek z Patronow przy Trybunale tuteyszym na mocy substytucyi oddane będą; a skutki szkodliwe z opoźnienia czynności sądowych dla stron, których się dotyczą wynikające, strona akta odebrać lub pełnomocnika ustanowić zaniedbaiąca sama sobie przypisze.

W Krakowie d. 1 Września.

W Imieniu Nayiaśnieyszego Fryderyka Augusta, Króla Saskiego, Xiążęcia Warszawskiego &c. &c.

Król. Xiążęcy Sąd Szlachecki Lubelski wszem obec i każdemu w szczególności wiadomo czyni, iż urodzony Filip Obniski, Adwokat przy Sądzie Szlacheckim Lubelskim, swego urzędu Adwokata zrzekł się; przeto wszyscy, którzyby iakowe pretensye przeciwko rzeczonemu Urodzonemu Obniskiemu z Urzędu Adwokata pochodzące mieli, takowe do Sądu tuteyszego w czasie prawem oznaczonym wnieść maią.

Dan w Lublinie dnia 18 Czerwca 1810.

Wladich.

Zgliczyński.

Wysiekierski.

Z Rady Król. Xiążęcego Sądu Szlacheckiego Lubelskiego.

Biliński.